

Bilim ve Teknoloji Haberleri

Mutluluk Geni

Denir ki para mutluluk getirmez. Peki bir genin mutlu olabilmeyi kolaylaştırdığı bilinir miydi?

Minnesotta Üniversitesi'nden araştırmacıların 1380 tek yumurta ikizi üzerindeki çalışmaları, eğer ikizlerden biri mutluyduysa, diğerinin de mutlu olduğunu ve bu durumun çift yumurta ikizlerinde daha düşük oranda olduğunu göstermiş. Bu sonuçlar, araştırmacıları "yoksa mutluluk geni var mı?" sorusunu sormaya ve genetik köken üzerinde çalışmaya yöneltmiş. Davranışın genlerle belirlendiğine inananlar, beyinde bulunan ve hoşnutluk duygusunda etkin bir madde olan dopamine yakınlıklarının araştırılması gerektiğini savunuyorlar. Bütün bunların yanında bu araştırmalar, inanırlılığı düşük ölçümlere dayanmakta. "Mutluluk bilimsel olarak nasıl ölçülür?" sorusu kesin bir cevaba kavuşmamakla birlikte, tek yumurta ikizleri arasındaki bu bağıntının çift yumurta ikizleri arasında nasıl daha farklı olduğu da kesinleşmiş değil.

Elif Yılmaz

Science et Vie, Aralık 1996

DNA Yiyince Ne Oluyor?

Alman araştırmacılar, farelere yedirilen DNA'nın sindirim sisteminde sağlam kalabildiğini ve vücuttaki hücreleri işgal edebildiğini ileri sürüyor ve yiyeceklerdeki DNA'nın, türlere yeni genler kazandırmanın bir yolu olabileceğine inanıyorlar. Geçtiğimiz günlerde San Francisco'daki Uluslararası Hücre Biyolojisi Kongresi'nde Köln Üniversitesi'nden Walter Dorfler, her gün yiyeceklerle DNA aldığımızı ileri sürdü. Bilimsel yayınlara göre, yiyeceklerdeki DNA sindiriliyor ve tahrip oluyor. Ancak, Dorfler ve öğrencisi Rainer Schubbert, bir fareye M13 adı verilen virüsleri yedirmişler. Virüsün

genetik materyalinin 700 DNA harfi uzunluğundaki (bir gene ait bilgiyi içerebilecek bir uzunluk) bölümlerini, farenin dışkısında bulmuşlar. Araştırmacılar, DNA parçacıklarından bir kısmının da hücrelere girdiğini düşünüyor. Birçok araştırmacı, bu çalışmanın ancak bir başlangıç çalışması olabileceğini ve yabancı DNA'nın kanda bağışıklık hücrelerince yok edilmemesinin pek inandırıcı olmadığını düşünüyorlar.

Zuhal Özer

<http://www.newscientist.com>

Lego Evler

Ahşap parçalar birbirine dubellerle eklenebiliyorsa, beton bloklar niçin eklenmesin? Bu ilkeden hareketle bütün müstakil evler beton harcı kullanılmadan yapılabilir. Yapılarda sıkça kullanılan beton harcının en büyük sorunu yazın çok çabuk kuruyup çatlaması, kışın da hemen donmasıdır.

Bavyera'lı bir girişimci kendi evinin yapımında gaz beton blokları üstüste eklemeye tekniğini kullandı. Bir firma gaz beton blokları delme işini ücretsiz olarak gerçekleştirdi. Daha sonra delikli beton bloklar, dubel yerine kullanılan plastik borular deliklerine geçirilerek üst üste dizildi. Binanın bodrum katında kullanılan plastik dübellerin içi betonla dolduruldu. Böylece bodrum tavanının yaptığı basınç karşılanmış oldu. Ya-

pılan hesaplara göre, patenti de alınan bu yeni sistemle inşa edilen müstakil evler klasik yöntem kullanılanlara göre üçte iki daha az zamanda bitiyor.

Urungu Akgül

PM, Aralık 1996

"Ultralight" Tornado

Bugüne kadar sportif amaçlarla kullanılan delta kanatlar savaş araçlarına dönüşüyor. İngiliz Hava Kuvvetleri delta kanatları alçak uçuş görevleri için kullanmayı düşünüyor. İngiliz hava kuvvetleri bugüne kadar 120 000 beygir gücündeki 3,5 milyar TL tutarında Tornado'ları kullanmıştı. Tornado'lar hedeflerine gizlice yaklaşmak ve radarlara yakalanmamak için ağaç seviyesinden uçmak zorundaydılar. Askeri uzmanlar, motorlu bir delta kanatın bu görevi çok daha kolay gerçekleştirebileceğini düşünüyorlar.

Tasarlanan delta kanatların kalkış için yalnızca 20 metrelik bir piste ihtiyaçları var. Ayrıca delta kanatlar istedikleri gibi uçabilirler; çünkü bezden yapılmış kanatlarının radara yakalanması olanaksız. Delta kanatların Tornado'lara olan üstünlükleri bunlarla da sınırlı değil. Saatte 200 km hıza ulaşabilen delta kanatlarda pilot, gece görüş sistemiyle donatılmış bir kask kullanıyor, böylece dotaların gece görev yapması da olanaklı hale geliyor. Üstelik bir Tornado fiyatına tam 2000 delta üretilebiliyor.

Urungu Akgül

PM, Aralık 1996